

Aandachtspunten voor schubbollenteelt

Sinds het aantreffen van PIAMV in lelies in 2010 is gesproken over het instellen van normeringen voor schubmateriaal, plantgoed en leverbaar. Op basis van ervaringen met dit virus heeft de KAVB-Productgroep Lelie voor 2013 adviesnormen voor schubbollen opgesteld. In deze factsheet worden deze adviesnormen voor PIAMV beschreven en ze worden aangevuld met overige aandachtspunten voor een virusvrije start van schubbollenteelt.

1. **Het is een dringend advies om uit te gaan van PIAMV-vrije partijen.**
2. **Voor oogst 2013 is de schubnorm maximaal 1.0% op basis van ELISA bladtoets tijdens teelt 2013.** Dit is maximaal 2 positief uit 240 bladmonsters (=0.8%).
3. Het is de ervaring dat bij een PIAMV-besmette partij een ELISA-bladtoets een lager viruspercentage kan aangeven dan dat er feitelijk aan besmettingen in de bol aanwezig is. PIAMV dat via de wortels is binnengekomen, verspreidt zich niet direct door de hele plant. **Bevestig daarom de virusstatus van een partij met <1.0% PIAMV altijd met een PCR-10 op de bol toets voorafgaand aan het inzetten van schubbenteelt.**
4. Virusvrije schubpartijen zijn het kapitaal voor de komende jaren. **Overtuig uzelf ervan dat geselecteerde partijen ook (nagenoeg) vrij zijn van ArMV, LMoV, LSV, LVX, SLRSV en TVX.** Maak hierbij gebruik van toetsen voor blad en bol die door diverse laboratoria worden aangeboden. Een PCR-boltoets geeft een realistischer beeld van de werkelijkheid dan de ELISA-toets aan het blad tijdens de teelt. Beiden zijn echter een momentopname. Meest recente infecties kunnen door beide toetsen worden gemist.
5. **Overweeg een opplantmonster van een schubpartij om tijdens de schubbenteelt de partijkwaliteit alsnog te bevestigen.** Een opplantmonster geeft, mits goed uitgevoerd, het meest betrouwbare inzicht in de viruskwaliteit van een partij. Zie ook factsheet 'Bepaling PIAMV-status via een opplantmonster'.
6. **Zorg voor een virus-vrije omgeving tijdens het inzetten van schubbenteelt, tijdens de teelt en tijdens de verwerking.** Met name de risico's voor mechanische verspreiding van PIAMV en TVX zijn groot.
7. **Gebruik altijd nieuwe of goed gereinigde kisten, verse potgrond en kistenteelt vindt plaats los van de ondergrond.**
8. **Vermijd percelen waar de voorafgaande twee jaar PIAMV-lemies, TVX-lemies of TVX-tulpen hebben gestaan.**
9. **Selecteer percelen vrij van *Xiphinema diversicaudatum*, het aaltje dat ArMV en SLRSV kan verspreiden.** Met een bodemanalyse kan een nematodelaboratorium bepalen of dit aaltje afwezig is. Zorg voor voldoende gedetailleerde bemonstering, want aaltjes kunnen lokaal sterk in aantallen verschillen.
10. **Zorg voor een teelt met lage LMoV/LSV-druk in de nabije teeltomgeving en wees alert met het inzetten van gewasbescherming tegen virusoverdracht.**
11. **Zet virustoetsen tijdens bolproductie verstandig in om de virusstatus van uw partijen nauwkeurig te bewaken.** Toetslaboratoria kunnen u adviseren over de voor- en nadelen van verschillende virustoetsen.